

DR. CSAPODY ISTVÁN (1930–2002) botanikai munkássága

A növények iránti érdeklődését – egyéni ambícióján túl – három személy keltette fel és erősítette benne: 1. Szollás Honor, a bencés gimnázium természettan tanára, 2. Kárpáti Zoltán, a Kertészeti Főiskola botanikaprofesszora, akivel soproni kötődése révén gyakran találkozhatott, 3. Csapody Vera, a nagynéni, aki a XX. század legjobb és legszorgalmasabb növényillusztrátora. Mindezeknek köszönhetően Csapody István már gimnazista korában jól ismerte a növényeket, s nem véletlen, hogy a Pázmány Péter Tudományegyetem biológia szakára jelentkezett 1948-ban. A bencés gimnázium kitüntetéses érettségije ellenére azonban nem vették fel. Ekkor Kárpáti Zoltán beajánlotta Fehér Dánielnek, a Növénytani Intézet igazgatójának, aki egy évig a botanikus kert fizikai dolgozójaként foglalkoztatta. Jó növényismerete révén már ekkor bevonták a hallgatói gyakorlatok tartásába. 1949-ben felvételt nyert az erdőmérnöki fakultásra, ahol az évfolyamtárasainak ő tartotta a növénytani gyakorlatot. (A rapszódikusan vizsgáztató Fehér Dániel azonban egyszer őt is megbuktatta!) 1953-ban végzés után bent maradt az akkor már Fehér Dánielt nélkülözni kénytelen Növénytani Tanszéken, s meredeken fölívelő szakmai életút kecsgettette. 1956-ban ő is távozott a sokasággal, de Ausztriából visszafordult családjával. Ekkor azonban áthelyezték a kiüresedett Erdőműveléstani Tanszékre, ahol különösebb oktatási és kutatási feladattal sem bízták meg. A nagy törést 1958-ban volt kénytelen megélni, nem titkolt vallásos életvitele miatt elbocsátották a Főiskoláról. Szerencse a szerencsétlenségben, hogy a Tanulmányi Állami Erdőgazdaság Termőhelyfeltáró Csoportjához kerülve botanikai tudását tovább kamatoztathatta, s az erdészeti botanika, majd a természetvédelmi botanika területén nemzetközi mércével mérve is kiemelkedőt tudott alkotni.

Mint florista és cönológus, elsősorban Sopron környékéhez szolgáltatott új elő-fordulási adatokat, társulásleírásokat és -felvételezéseket, de az ország más tájainak botanikai feltárásához is hozzájárult. Jelentősek a szelídgesztenye őshonosságával, illetve a szelídgesztenyések jellemzésével kapcsolatos tanulmányai, s a Sopron környéki erdészettörténet-írás is sokat köszönhet neki. Munkáját 4 könyv, s csaknem 200 tanulmány fémjelzi, melyeken felül több ezer példányos herbáriumot is hagyott az utókornak. Hazánk és a külföld botanikusai elsősorban mint a növények védelmének kiemelkedő hazai apostolaként tartják nyilván Csapody Istvánt.

Sopron több kiváló, a botanika területén működő szakférfiút adott az országnak, így Gensel János Ádám orvosbotanikust, Deccard Kristóf János füvészt, Kitaibel Pál, Gombocz Endre, Kárpáti Zoltán botanikusokat. Sorukat méltán gazdagítja asztaltársaságunk egykori tagja, dr. Csapody István.

Megemlékező: dr. Bartha Dénes